

dvanaest (12) godina zatvora

rezultujući ukupnom kaznom od

dvanaest (12) godina i tri (3) meseca zatvora,

U preostalom delu presuda Okružnog suda u Mitrovici od 19. novembra 2009 godine je potvrđena.

Obrazloženje:**I. Istorija postupka**

Dana 16. juna 2008 god, javni tužilac Shyqyri Shala iz kancelarije Okružnog javnog tužilaštva u Mitrovici je doneo rešenje o pokretanju istrage protiv okrivljenog. Dana 12. decembra 2008 godine, javni tužilac Shyqyri Shala je podigao optužnicu protiv okrivljenog za krivična dela Podstrekiivanje nacionalne, rasne, verske ili etničke mržnje, razdora ili netolerancije, i izvršenje terorizma.

Dana 16. aprila 2009 godine, kancelarija Specijalnog tužilaštva Republike Kosovo (STRK) je preuzela predmet.

02. jula 2009 godine, podignuta je izmenjena optužnica, optužujući okrivljenog i za krivično delo Pokušaj teškog ubistva.

Izmenjena optužnica je potvrđena od strane Okružnog suda u Mitrovici rešenjem od 06. jula 2009 godine.

Glavni pretres je održan između 27. jula i 19. novembra 2009 godine. Veće je 19. novembra 2009 godine oglasilo okrivljenog krivim za krivična dela Podstrekiivanje nacionalne, rasne, verske ili etničke mržnje razdora ili netolerancije i Pokušaj teškog ubistva. Opužba za izvršenje terorizma je dobačena shodno članu 389. tačka 1 ZKKP. Prvostepeni sud je optuženom odredio jedinstvene kazne od šest (6) meseci za krivično delo podstrekiivanje nacionalne, rasne, verske ili etničke mržnje razdora ili netolerancije i šest (6) godina za krivično delo Pokušaj teškog ubistva. Sud je utvrdio da su olakšavajuće okolnosti prevagnule nad otežavajućim okolnostima i, na osnovu člana 66. i 67. PKZK, okrivljenom odredio manju kaznu od minimalne predviđene zakonom.

5. januara 2010 godine, advokati odbrane Ljubomir Pantović i Miodrag Brklijač su u ime optuženog uložili žalbu na presudu. Žalba je podneta Okružnom sudu u Mitrovici dana 11. januara 2010 god. 27. januara 2010 god **E.** i **A.** su uložili žalbu na ovu presudu kao oštećene strane.

II. Pitanja pokrenuta u žalbama:

Advokati odbrane Ljubomir Pantović i Miodrag Brklijač predlažu da se donese rešenje kojim se menja presuda Okružnog suda u Mitrovici u vezi tačke B – pokušaj teškog ubistva – kojom će okrivljenog proglasiti krivim za krivično delo Teške telesne povrede protivno članu 154. stav 1, tačka 1 KZK i da mu se izrekne blaža kazna.

Advokati odbrane navode povredu krivičnog zakona, jer je prvostepeni sud trebao proglasiti okrivljenog krivim za teške telesne povrede, radije nego za pokušaj teškog ubistva. Okrivljeni nije bio odlučan da liši žrtvu **E.** života. On je ispalio samo jedan (1) metak koji nije ubio žrtvu. Drugi metak je ostao u cevi oružja. Iz rezultata balističkog veštačenja se vidi da je pištolj okrivljenog bio u dobrom stanju. Stoga nije mogao da puca drugi put.

Advokati odbrane dalje tvrde da je kazna za ovo delo optuženog previsoka, čak i kada bi zakonska kvalifikacija prvostepenog suda bila podržana. Činjenica da je **E.** zadobio teške telesne povrede ne predstavlja otežavajuću okolnost, jer su takve povrede redovna posledica korišćenja vatrenog oružja. Moguće dugoročne posledice ovih rana su hipotetične te ne mogu predstavljati otežavajuću okolnost.

Oštećene strane predlažu da se izmeni presuda prvostepenog suda i da se okrivljenom odredi teža kazna. Oni tvrde da je kazna koja je određena ispod predviđene minimalne. Prema tome prvostepeni sud je prešao pravna ovlašćenja za blažu kaznu. Olakšavajuće okolnosti su precejene dok otežavajuće okolnosti nisu pravilno uzete u obzir. Posebno je prvostepeni sud morao da ima u vidu:

- odlučnost okrivljenog da stigne na minaret Isa Beu dzamije popevši se sa spoljašnje strane,
- činjenica da je okrivljeni podigao zastavu druge etničke grupe sa različitim verskim verovanjem na minaret dzamije u gradu gde su međuetničke tenzije visoke i teške,
- činjenica da se optuženi pretvarao da je gluvo-nem za vreme kontakta sa policajcima, i uradivši to zavaravao ih je o svom stanju,
- odlučnost da na sve načine uđe u policijsku stanicu sa nožem u ruci nakon što je povredio policajca **E.**

Kancelarija državnog tužioca Kosova (KDTK) sa mišljenjem koje datira od 23. februara 2010 god a podneto je Vrhovnom sudu 30. marta 2010 godine, navodi da žalbe koje su uložili advokati odbrane nisu osnovane. Delo okrivljenog – ispaljivanje jednog (1) metka sa malog rastojanja u policajca E, – ne dozvoljava nijedan drugi zaključak nego njegovu nameru da liši žrtvu njegovog života. Prema tome kazna određena okrivljenom se ne može smatrati prestrogom. Niti je njegova kazna preniska. Prvostepeni sud je ispravno utvrdio da postoje posebne olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da svrha kazne može da bude postignuta određivanjem kazne koja je ispod granica predviđenih zakonom.

III. Zaključci Vrhovnog suda

1.

Žalba advokata odbrane Ljubomira Pantovića i Miodraga Brkličaća je pravovremeno uložena i dopustiva.

Ova žalba, međutim, nije osnovana.

S obzirom da tačka A prvostepene presude – Podstrekiivanje nacionalne, rasne, verske ili etničke mržnje, razdora i netolerancije – nije osporena od strane odbrane, Vrhovni sud Kosova se ograničio da radi samo na tački B – napad na policajca E. Ovim napadom optuženi je izvršio krivično delo pokušaj teškog ubistva a ne samo teške telesne povrede. Optuženi je ispalio jedan metak u žrtvu sa veoma malog rastojanja – on i policajac E, su stajali jedan pored drugog – pogodivši njegovo telo u visini stuka. Uradivši to optuženi je pokazao svoju nameru da E, liši njegovog života. To pokazuje opšte znanje da ispaljivanje metka sa tako malog rastojanja u delu tela u kome se nalaze vitalni organi i unutrašnje arterije stavlja život žrtve u visoki rizik koji ni na koji način počinitelj ne može da kontroliše. Prema tome, Vrhovni sud se slaže sa prvostepenim sudom sa sama radnja jasno dozvoljava donošenje zaključka da je optuženi u trenutku kada je ispalio hitac nameravao da ubije policajca E.

Činjenica da je optuženi imao još jedan metak u pištolju koji čak nije ni pokušao da ispalji nije dovoljna da se uspešno ospori njegova namera da E, oduzme život. Ova činjenica se može razmatrati samo pod zakonskim pitanjem da li je optuženi dobrovoljno napustio izvršenje krivičnog dela pokušaj teškog ubistva shodno članu 22. PKZK. Optuženi, međutim, ne može imati koristi iz ove odredbe zakona. Pre svega, njegovom ponašanju nedostaje elemenat dobrovoljnosti jer je policajac E, skoro odmah uzvratio vatru i uradivši to odvratio optuženog.

Drugo, jasno je da optuženi nije nameravao da ispalji više od jednog metka u žrtvu. Stoga, ispaljivanjem ovog hica njegovo delo je završeno sa posledicama da bi on morao da spreči dešavanje posledica - tj. moguću smrt žrtve – kako bi imao koristi odredbe iz

Člana 22. PKZK. Ovo bi zahtevalo posebnu aktivnost optuženog kao što je, na primer, pozivanje hitne službe. Samo što je ostao pasivan i nije ispalio drugi metak nije dovoljno da se ispunje posebni uslovi iz Člana 22. ZKKP.

Pošto je optuženi izvršio krivično delo pokušaj teškog ubistva, kazna koju je odredio prvostepeni sud se ne može smatrati prestrogom. Naprotiv, Vrhovni sud Kosova smatra da je kazna daleko blaža, kao što će biti i objašnjeno kasnije u kontekstu žalbe oštećene strane E.

Kao rezultat, žalba koju su uložili advokati odbrane u ime optuženog nije osnovana i mora da se odbaci shodno članu 423. ZKKP.

2.

Žalba koju je uložila A. kao oštećena strana je zakasnela i nedopustiva. Prvostepena presuda je dostavljena A. 11. januara 2010 god. Njena žalba je uložena Okružnom sudu u Mitrovici u sredu 27. januara 2010 godine te stoga nakon što je period od 15 dana (vidi član 398. stav 1 ZKKP u vezi člana 95. stav 2 ZKKP) istekao. Prema tome, njena žalba mora da bude odbijena kao zakasnela u skladu sa Članom 420. stav 1. tačka 1 ZKKP. Protiv ove pozadine pitanje koje je pokrenuo advokat odbrane Ljubomir Pantović jedino u toku sednice 4. maja 2010 godine da li je A. oštećena strana ili ne, ne treba da se odgovori.

3.

Žalba oštećene strane E. je pravovremeno uložena i dopustiva. Vrhovni sud zapaža da E. nije najavio žalbu. Ovo, međutim, ne čini njegov pravni lek nedopustivim. Član 400. stav 2 ZKKP kaže da ako lice koje ima pravo na žalbu ne najavi žalbu, smatra se da se on ili odrekao/la prava na žalbu, osim u slučajevima iz člana 4. stava 400. Stav 4 ove odredbe se odnosi na predmete u kojima je optuženi kažnjen zatvorom.

U predmetu o kome je reč optuženi je bio osuđen na šest (6) godina i tri (3) meseca zatvora. Stoga, stav 4. člana 400. ZKKP se primenjuje sa posledicama da se žalba nije trebala najaviti.

Žalba E. je takođe osnovana. Vrhovni sud Kosova smatra da je kazna koju je odredio prvostepeni sud za krivično delo pokušaj teškog ubistva preniska.

Posebno ublažavanje kazne shodno Članu 66. stav 2 i 67. PKZK nije ispravno u predmetu o kome je reč. Prvostepeni sud je zasnovao ovu odredbu na tri (3) argumenta: da optuženi nije imao ranijih krivičnih evidencija, da je krivično delo bilo u pokušaju i da je on nestabilnog mentalnog stanja. Ovi razlozi nisu dovoljni da se prebaci spektar kazne od

moгуće minimalne kazne od deset (10) godina do jedne (1) godine zatvora. Činjenica da je krivično delo bilo pokušaj rezultuje se u ublažavanju kazne shodno članu 65. stav 2 ZKKP i ne može se upotrebiti drugi put za opravdanje primene Člana 66. ZKKP. Nedostatak ranijih krivičnih evidencija optuženog se može uzeti u obzir kao olakšavajuća okolnost, međutim to je sve osim posebnog do te mere da bi dozvolio primenu člana 66 ZKKP. Isto se odnosi i na psihičko stanje optuženog koje prema psihijatrijskom veštačenju nije dalo čak ni rezultat smanjenog psihičkog kapaciteta kako zahteva član 12. stav 2 PKZK. Vrhovni sud Kosova smatra da čak ni kombinacija ova tri faktora nije toliko posebna da se ispune uslovi iz člana 66. stav 2 ZKKP.

Stoga, kazna treba da bude određena primenom spektra mogućih kazni koje proizilaze iz člana 147. PKZK kao smanjene u skladu sa članom 65. stav 2 ZKKP – minimum deset (10) ili dugoročna kazna zatvora do trideset (30) godina.

U okviru ovog spektra Vrhovni sud Kosova je pravilno uzeo u obzir sve otežavajuće i olakšavajuće okolnosti kako ih je naveo prvostepeni sud. Treba istaći da je kao otežavajuću okolnost Vrhovni sud posebno razmotrio činjenicu da je metak još uvek u telu žrtve i malo je verovatno da će se izvaditi. Nasuprot mišljenju odbrane ovo nije ‘uobičajena posledica’ korišćenja vatrenog oružja, još više zbog toga što slučajevi pokušaja ubistva su mogući čak i kada metak promaši telo žrtve. Sa druge strane Vrhovni sud Kosova je dao posebnu težinu psihičkom stanju optuženog kao olakšavajuću okolnost. Stoga je bilo moguće da mu se odredi kazna od dvanaest (12) godina zatvora što je blizu minimalne moguće kazne.

Što se tiče kazne po tački A – podstrekiivanje nacionalne, rasne, verske ili etničke mržnje, razdora ili netolerancije – **E**, nema pravo na žalbu jer on nije oštećen ovim delom optuženog. S obzirom da ne odbrana nije osporila kaznu u vezi ove tačke Vrhovni sud Kosova nema moć da ponovo procenjuje kaznu koja je određena optuženom za ovu tačku.

U skladu sa odredbom Člana 71. ZKKP Vrhovni sud Kosova je odredio sažetu kaznu od dvanaest (12) godina i tri (3) meseca zatvora.

Na osnovu gore navedenog, presuda prvostepenog suda je izmenjena kao što je opisano u izreci presude. Što se tiče preostalih delova, prvostepena presuda je u potpunosti potvrđena.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
AP – Kž. Br. 24/2010

Predsedavajući sudija

Norbert Koster

Član veća

Maria Giuliana Civinini

Član veća

Guy Van Craen

Član veća

Valdete Daka

Član veća

Avdi Dinaj

